

Aan : De leden van de gemeenteraad

Van : College van B&W

Datum : 16 mei 2023

Onderwerp: Stand van zaken Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en de vervolginzet NPO 2023 en 2024

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Graag informeren wij u over de ontwikkelingen rondom het Nationaal Programma Onderwijs (hierna NPO). De coronacrisis heeft onze samenleving sinds 2020 enorm beïnvloed. Het onderwijs heeft te maken gehad met lange schoolsluitingen en onlineonderwijs. Met name kwetsbare leerlingen hebben een onderwijsvertraging opgelopen die de kansenongelijkheid vergroot. Leraren zijn en waren al zwaar belast door het lerarentekort, dat overal in Nederland toeneemt¹. De Rijksoverheid heeft het NPO in 2021 gestart om coronagerelateerde vertragingen in de leergroei en ontwikkeling van leerlingen en studenten te herstellen.

Besteding NPO

De gemeente Bunnik heeft net zoals alle andere gemeenten in Nederland, middelen ontvangen voor het NPO. Ook de scholen zelf hebben middelen ontvangen, zodat zij leerlingen kunnen ondersteunen bij het inhalen van achterstanden. De gemeentelijke middelen zijn en waren bedoeld om, aanvullend op de plannen die scholen zelf maken en in afstemming met het onderwijs, cognitieve en sociaal emotionele leervertragingen tegen te gaan.

In het kader van het NPO ontvangt de gemeente Bunnik een totaalbedrag van **€ 175.511,-**. De besteding voor het NPO moest in eerste instantie plaatsvinden in de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023. De Rijksoverheid heeft begin 2022 bepaald dat het volledige bedrag mag worden besteed tot en met schooljaar 2024/2025. Onderwijsachterstanden die in de coronapandemie zijn opgelopen, zijn namelijk niet binnen twee schooljaren weggewerkt. Ook geeft dit de gemeente meer ruimte de middelen in te kunnen zetten voor een langere periode.

NPO 2021-2022

In 2021 is er samen met de onderwijspartners in de gemeente Bunnik het gemeentelijk plan NPO opgesteld. Het NPO-plan (zie bijlage 1) is vastgesteld door het college in december 2021. Gekozen is om met het NPO te investeren in ondersteuning van kinderen op het sociaal-emotionele vlak. Voor de periode van 2021/2022 is er ingezet op vijf thema's:

1. Bevorderen samenwerking in de gemeente
2. Zorg en Welzijn
3. Thuiszitters
4. Tijdelijke extra huur
5. Ambtelijke capaciteit

¹ Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, Decemberbrief lerarenbeleid, 13 december 2022

Stand van zaken NPO

Onderstaand wordt per thema weergegeven wat er in 2021/2022 is uitgevoerd.

1. Bevorderen samenwerking in de gemeente

Thema 1 heeft betrekking op de relatie tussen het Centrum voor Elkaar (hierna: CvE) en de onderwijsinstellingen. Het doel is een aanpassing in de werkwijze en meer vroegtijdige verbinding met het onderwijs. Dit project is niet gestart en is uitgesteld naar 2023 en 2024. Dat dit thema is uitgesteld, komt door personele wisselingen, zowel bij gemeente, CvE als in het onderwijs. Tevens dient dit goed voorbereid te worden i.s.m. met het onderwijs. Het thema blijft echter actueel. De primair onderwijs scholen in gemeente Bunnik gaven tijdens de NPO-werkgroep aan dat er behoefte is om de aansluiting van het Centrum Voor Elkaar en basisonderwijs te versterken in de komende periode. Ook het CvE wil graag de samenwerking met het onderwijs versterken. Daarom zijn we begin 2023 hiermee gestart en hebben er inmiddels meerdere gesprekken plaatsgevonden. Een brede aftrapbijeenkomst met als thema verbinding staat gepland half mei.

2. Zorg en Welzijn

Thema 2 bestond uit drie projecten:

2.1: Stichting Jeugdwerk Bunnik voor coaching, ondersteuning preventief ambulant aanbod in samenwerking met CvE en scholen.

Stichting Jeugdwerk de Schoudermantel heeft extra capaciteit beschikbaar gekregen in de vorm van een jongerenwerker. In heel 2022 zijn er 30 jongeren in een coachingstraject bij de Schoudermantel begeleidt. Voor 2023 wordt deze extra capaciteit vanuit de NPO-middelen bekostigd. Na 2023 is het voorstel dat dit structureel wordt meegenomen in de kadernota.

2.2: GGD Menukaart mentaal welzijn en leefstijl voor eenmalige impuls Welbevinden op school

De GGD heeft in 2022 een voorstel gedaan middels een menukaart voor welbevinden op school. Dit kwam neer op inzet voor het programma 'de gezonde school' van de GGD. Het voorstel is verspreid onder de scholen, maar bleek niet aan te sluiten bij de behoefte van de scholen in de gemeente Bunnik. De scholen besteden hier namelijk al aandacht aan. Daarom is dit project niet gestart en is besloten dit niet op te nemen voor de jaren 2023/2024.

2.3: GGD Menukaart impuls mentaal welzijn en leefstijl voor programma Stevig Ouderschap.

Vanuit de menukaart impuls mentaal welzijn en leefstijl is het programma Stevig Ouderschap gekozen. De aandacht is in 2021/2022 uitgegaan naar trainingen van de medewerkers in Bunnik om het programma stevig ouderschap uit te voeren. Tevens is er ingezet om de wervingsstrategie uit te werken die ervoor zorgt dat ouders die extra ondersteuning kunnen gebruiken, bereikt worden. De GGD heeft aangegeven dat er in 2022 5 trajecten zijn uitgevoerd. Het doel is om in 2023 en 2024 6 trajecten stevig ouderschap per jaar in te zetten vanuit de NPO-gelden.

3. Thuiszitters

In regio Zuid Oost Utrecht is extra capaciteit leerplicht RMC ingezet specifiek gericht op thuiszitters en coronaproblematiek in het mbo. Gemeente Bunnik heeft hier vanuit het NPO aan bijgedragen. Er is extra fte ingehuurd om de jongeren te begeleiden. De problematiek veroorzaakt door de coronapandemie onder jongeren speelt in het mbo nog steeds. Dit blijkt ook uit de nieuwe voortijdig schoolverlaten cijfers. Jongeren hebben in de coronapandemie mentale problemen opgelopen. Tevens zorgt de aantrekkende arbeidsmarkt er vaker voor dat jongeren stoppen met het mbo. Ook een verkeerde mbo-studiekeuze is vaker gemaakt als gevolg van de coronamaatregelen. Daarom blijft extra inzet op thuiszitters/uitvallers in het mbo noodzakelijk, ook in 2023.

4. Tijdelijke extra huur POH JGGZ

gemeente Bunnik

Informatienota

Er is vanuit het NPO ingezet om huurkosten voor de ruimte voor een Praktijk Ondersteuner Huisarts JGGZ te dekken. De huidige huur contracten voor de ruimte ten behoeve van de POH GGZ is in 2023 verlopen, met de uitbreiding van de formatie POH GGZ en de doorontwikkeling van het CvE verkennen wij óf en wat we aan ruimte nodig hebben en hoe we met deze kosten omgaan. We nemen dit in de planvorming voor de doorontwikkeling van het CvE mee.

5. Ambtelijke capaciteit

Er is 2022 extra ambtelijke ondersteuning ingehuurd om regie te voeren over het gemeentelijk NPO-plan en de voortgang te monitoren. Er zijn minder kosten gemaakt dan vooraf begroot. Het NPO wordt in de periode 2023/2024 niet meer ingezet om ambtelijke ondersteuning te bekostigen. Dit is niet langer noodzakelijk omdat er in september 2022 een vaste ambtenaar gestart voor opvoeden en groeien (onderwijs).

Vervolginzet 2023 en 2024

De vervolginzet voor 2022 en 2023 is grotendeels een continuering van de projecten in 2021 en 2022. Er vinden enkel kleine verschuivingen plaats, deze zijn afgestemd met het onderwijs. Er zal vanuit het NPO niet meer worden ingezet op ambtelijke capaciteit en huurkosten POH JGGZ.

Wel zal er inzet plaatsvinden voor ve-peuters en nieuwkomers. Verhoudingsgewijs zijn dit geen grote verschuivingen. In totaal was er € 175.511,- beschikbaar voor de uitvoering van het NPO voor de gemeente Bunnik. Hiervan wordt € 21.600 ingezet op de nieuwe thema's. Er wordt € 6.600 ingezet voor ve-peuters en € 15.000 voor nieuwkomersonderwijs.

Onderstaand worden de twee nieuwe thema's toegelicht:

Nieuwkomersonderwijs

Na de coronaperiode zijn er meer nieuwkomers/statushouders naar onze en de omliggende gemeenten gekomen. Dat betekent dat er ook meer kinderen met een extra taalbehoefte in de regio zijn komen wonen. Dit maakt dat de reguliere nieuwkomersklassen voor het primair onderwijs in Zeist regelmatig vol zitten. Middels het bekostigen van taaltrajecten voor nieuwkomers (het Taalatelier in Houten) uit de NPO-middelen in 2023, wordt gezorgd dat de nieuwkomers/statushouders in de gemeente Bunnik snel voldoende Nederlands kunnen zodat ze mee kunnen draaien in het reguliere onderwijs. In de gemeente Bunnik zijn de aantallen nieuwkomers/statushouders tevens te laag om een eigen taalklas te starten. Daarom werken we samen met de regiogemeenten.

Ve-peuters

Er wordt extra ingezet waar het nodig is: peuters die een taalachterstand hebben en in aanmerking komen voor voorschoolse educaties (hierna: ve-peuters). De inzet van boekstart is gericht op de ve-peuters, waarbij de pedagogisch medewerkers een voorleesplan krijgen om een rijk taalaanbod aan te bieden aan de ve-peuters. Met boekstart vanuit de bibliotheek is recent gestart. Structurele inzet vanuit de bibliotheek voor peuters (bijvoorbeeld de voorleesconsulent die ouders helpt met passende boekjes in de bibliotheek), wordt bekostigd vanuit de middelen voor het onderwijsachterstandenbeleid. Deze tijdelijk inzet is er om een extra impuls te geven aan het tegengaan van taalachterstanden bij peuters. Middels boekstart wordt het rijke taalaanbod dat deze peuters nodig hebben geïntensiveerd om de vertragingen als gevolg van COVID-19 die ontstaan zijn in de voorschoolse periode zoveel als mogelijk in te lopen. Tijdelijk wordt door de gemeente Bunnik extra geïnvesteerd, zodat de komende jaren ve-peuters van het voorleesplan en de kennis van de pedagogisch medewerkers gebruik kunnen maken en kunnen leren.

Kosten, baten en dekking

Er is in 2021 en 2022 in totaal **€ 64.846,-** besteed ten behoeve van het NPO². Er was in totaal **€ 175.511,-** beschikbaar voor de uitvoering van het NPO voor de gemeente Bunnik. Dat er een lager bedrag is uitgegeven, komt omdat de kosten voor een aantal projecten lager zijn uitgevallen dan vooraf begroot. Enerzijds omdat de projecten later gestart zijn, anderzijds omdat de projecten minder duur waren dan vooraf gedacht en begroot. Tevens is het al sinds begin 2022 bekend dat de middelen langer besteed mochten worden. In de laatste maanden van het jaar 2022 is niet snel gestart met bijvoorbeeld de samenwerking tussen de scholen en het CvE. Maar er is gekozen voor een langere, zorgvuldige voorbereiding i.s.m. met het CvE en het onderwijs om dit goed van de grond te krijgen. Ook is een enkel project is niet gestart, hier vindt u bij de stand van zaken meer informatie over. Dit betekent dat nog **€ 110.665,-** vanuit het NPO wordt ingezet in 2023 en 2024.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de thema's/inzet en is te zien hoe de middelen ingezet worden in 2023/2024.

Thema	Organisatie en toelichting	2023	2024
1. Bevorderen samenwerking in de gemeente	CvE voor aanpassing werkwijze samenwerking met het onderwijs.	€12.222,-	€10.000,-
2. Zorg en Welzijn	GGD Menukaart impuls mentaal welzijn en leefstijl voor programma Stevig Ouderschap, 6 trajecten per jaar.	€10.700,-	€10.700,-
	Continuering inzet Jongerenwerk, uitgevoerd door de Schoudermantel.	€40.000,-	-
3. Thuiszitters	Inzet mbo leerplicht RMC in regio ZOU voor tijdelijke uitbreiding leerplicht.	€5.443,-	-
4. Nieuwkomersonderwijs	Inzet voor nieuwkomersonderwijs voor nieuwkomers	€15.000	-
5. Ve-peuters	Boekstart in de kinderopvang voor peuters met een taalachterstand.	€6.600,-	-
<i>Totaal</i>		€89.965,-	€20.700,-

Vervolg

Het NPO wordt door de gemeente Bunnik en de scholen halfjaarlijks besproken tijdens het directeurenoverleg. Zo houden we grip op de uitvoering van het plan. In het najaar van 2024 zal de gemeenteraad opnieuw worden geïnformeerd over het NPO. De verwachting is dat alle middelen dan zijn besteed en het NPO is afgrond. Mocht dat vanwege onvoorziene omstandigheden anders zijn, dan zal de gemeenteraad daarover tijdig worden geïnformeerd.

² Vanwege de gemeentelijke P&C cyclus wordt er gesproken over kalenderjaren i.p.v. schooljaren.